

Dosar nr. 3ra-278/23 (2-17186304-01-3ra-13032023)

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – L. Holevițaia

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici

Î N C H E I E R E

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Certan Viorel împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratului General de Carabinieri, Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind contestarea actelor administrative; obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de Certan Viorel, prin intermediul avocatului Barbacar Anatolie, și Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 04 august 2017, Certan Viorel a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Inspectoratului General al Poliției, Departamentului Trupelor de Carabinieri, privind recunoașterea ilegalității răspunsurilor, obligarea calculării vechimii în muncă în mod privilegiat.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul a depus mai multe cereri de concretizare/completare a cerințelor, iar conform ultimei cereri din 23 noiembrie 2020 (f.d. 17-21, vol. II), reclamantul a concretizat cercul participanților și cerințele acțiunii, și anume: acțiunea a fost înaintată inclusiv și împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu următoarele cerințe: a recunoaște ca ilegale răspunsurile Ministerului Afacerilor Interne, Direcția Generală Resurse Umane nr.10/Ce-285/17 din 28 iunie 2017, prin care reclamantul a fost informat că petiția înregistrată la IGP, redirectionată la MAI, a fost expediată spre soluționare în adresa Departamentului trupelor de carabinieri, nr.10/Ce-261/17, prin care i s-a refuzat în satisfacerea cererii și calculării/recalculării vechimii în muncă, nr./4-C30/17 din 05 iulie 2017, eliberat de către Departamentului Trupelor de Carabinieri a Ministerului Afacerilor Interne, prin care i s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile și răspunsului Casei Naționale

de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial Cantemir din 17 iulie 2019; a anula decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. C-1809/20 din 07 septembrie 2020, care a fost adusă la cunoștința reclamantului la 22 octombrie 2020, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată; a obliga pârâții să-i calculeze vechimea în muncă în mod privilegiat, pentru următoarele perioade de timp în felul următor: - 02 septembrie 1997 - 01 iunie 1999, polițist al secției de pază a arestatului, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; - 01 iunie 1999 - 20 iulie 1999, când a exercitat funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie a CPS Anenii Noi, potrivit formulei de calcul: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; - 20 iulie 1999 - 31 ianuarie 2000, polițist-șofer postul mobil fluvial a CPS Anenii Noi a IPJ Chișinău potrivit formulei: 3 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; - 31 ianuarie 2000 – 08 iulie 2003, polițist-șofer al grupului de escortă a biroului de logistică a CPS Ialoveni IPJ Chișinău, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; - 30 noiembrie 2005 - 10 mai 2006, polițist, polițist-șofer al grupei de escortă al unității de front a CPS Buiucani, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; a include în stagiul profesional perioada aflării reclamantului la Centrul de Instruire de la 15 august 1995 până la 29 septembrie 1995.

În motivarea acțiunii depuse reclamantul a invocat că, prin ordinul Academiei “Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne nr.180 din 29 septembrie 1995, a fost înmatriculat la studii în Școala Republicană de Subofițeri de Poliție a MAI a Republicii Moldova de la 01 octombrie 1995. Potrivit ordinului respectiv, a avut statutul de cursant pentru perioada 29 septembrie 1995 – 28 august 1997.

În perioada 15 august 1995 - 29 septembrie 1995, reclamantul s-a aflat la Centrul de instruire, perioadă care urmează a fi inclusă în stagiul profesional.

Potrivit Fișei-matricolă, în cadrul Organelor Afacerilor Interne, reclamantul a realizat următoarele activități: 15 august 1995 – 29 septembrie 1995, Centrul de Instruire; 01 octombrie 1995 – 28 august 1997, cursant la Colegiul de Poliție Dmitrie Cantemir; 01 septembrie 1997 – 02 septembrie 1997, polițist al Regimentului de patrulare și santinelă “Scut”; 02 septembrie 1997 – 01 iunie 1999, polițist al secției de pază a arestatului și escortă a CRP Anenii Noi; 01 iunie 1999 – 20 iulie 1999, polițist al Izolatorului de detenție provizorie al CPS Anenii Noi; 20 iulie 1999 – 31 ianuarie 2000, polițist-șofer, postul mobil fluvial CPS Anenii Noi a IPJ Chișinău; 31 ianuarie 2000 – 08 iulie 2003, polițist-șofer al grupului de escortă a biroului de logistică a CPS Ialoveni IPJ Chișinău; 08 iulie 2003 – 20 octombrie 2004, polițist-șofer al serviciului patrulă și santinelă a secției ordine publică a CPR Ialoveni; 30 noiembrie 2005 – 10 mai 2006, polițist-șofer al grupei de escortă al unității de front a CPS Buiucani; 10 mai 2006 – 01 septembrie 2006, inspector al secției delictelor informaționale a CPS Buiucani; 01 septembrie 2006 – 13 aprilie 2007 polițist-șofer al biroului logistică al CPS Buiucani; 13 aprilie 2007 – 25 mai 2007 șef al grupei de patrulare, șofer superior al plutonului 1 de serviciu prin contract al companiei serviciului prin contract al batalionului 2 mobil-operativ al BMO-1 a DTC; 25 mai 2007 – 04 iulie 2008 comandant de pluton al plutonului nr. 3 de carabinieri al companiei 1 a batalionului nr. 2 mobil-operativ al BMO-1 DTC; 04 iulie 2008 – 06 februarie 2009, comandant-adjunct de companie pentru pregătire și serviciul de luptă al companiei 1 a batalionului 2 mobil-operativ al BMO-1 a DTC; 06 februarie 2009 – 20 ianuarie 2010, comandant al companiei de asigurare și aprovizionare material-

tehnică a BMO-1 a DTC; 20 ianuarie 2010 – 11 iunie 2010, comandant al companiei de asigurare și aprovizionare material-tehnică a U.M. 1001 a DTC; 11 iunie 2010 – 21 ianuarie 2011, șef al Serviciului mobilizare al U.M. 1001 a DTC; 21 ianuarie 2011 – 17 iunie 2011, comandant al companiei 1 de carabinieri a batalionului 3 mobil-operativ cu dislocarea în mun. Chișinău a U.M.1001 a DTC; 17 iunie 2011 - prezent, șef al serviciului mobilizare și combatante al U.M. 1001 a DTC.

La 12 iunie 2017, reclamantul a expediat o cerere prealabilă în adresa pârâților, prin care, în conformitate cu dispozițiile p.8 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, art. 33 al Legii cu privire la sistemul penitenciar nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996, dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, luând în considerație că dispune de dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, a solicitat calcularea vechimii în muncă și eliberarea certificatului corespunzător, după cum urmează pentru următoarele perioade de timp de activitate: 02 septembrie 1997 - 01 iunie 1999, polițist al secției de pază a arestatului, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; 01 iunie 1999 - 20 iulie 1999, polițist al secției detenție provizorie a CPS Anenii Noi, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; 20 iulie 1999 - 31 ianuarie 2000, polițist-șofer postul mobil fluvial a CPS Anenii Noi a IPJ Chișinău potrivit formulei: 3 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; 31 ianuarie 2000 – 08 iulie 2003, polițist-șofer al grupului de escortă a biroului de logistică a CPS Ialoveni IPJ Chișinău, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; 30 noiembrie 2005 - 10 mai 2006, polițist, polițist-șofer al grupei de escortă al unității de front a CPS Buiucani, potrivit formulei: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin certificatul eliberat de către Departamentul Trupelor de Carabinieri, Unitatea Militară 1001, nr.113 din 28 iulie 2017, se indică faptul că în perioada de 01 iunie 1999 - 10 iulie 1999, reclamantul a exercitat funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie a CPS Anenii Noi. Această perioadă, la fel urmează a fi calculată și inclusă în vechimea în muncă, privilegiat, conform formulei de calcul: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Potrivit scrisorii nr.113 din 28 iulie 2017, eliberată de către Unitatea Militară 1001, în mod eronat se indică faptul că reclamantul nu dispune de avantaje la calcularea vechimii în muncă.

Prin scrisoarea Ministerului Afacerilor Interne, Direcția Generală Resurse Umane nr.10/Ce285/17 din 28 iunie 2017, reclamantul a fost informat că petiția înregistrată la IGP, redirectionată la MAI, a fost expediată spre soluționare în adresa Departamentului trupelor de carabinieri.

Prin scrisoarea Ministerului Afacerilor Interne, Direcția Generală Resurse Umane nr.10/Ce261/17, reclamantului i s-a refuzat în satisfacerea cererii și calculării/recalculării vechimii în muncă.

Prin scrisoarea Departamentului Trupelor de Carabinieri a Ministerului Afacerilor Interne nr.1/2-C30/17 din 05 iulie 2017, reclamantului i s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile.

Potrivit pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. Această normă de drept stipulează expres că, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Conform art. 33 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 „Cu privire la sistemul penitenciar”, vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Astfel, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Din esența normelor de drept enunțate rezultă că, pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Mai mult de atât, riscul la care au fost supuși colaboratorii de poliție pe parcursul serviciului în cadrul Batalionului serviciului escortă și pază al C.G.P. mun. Chișinău, a fost reflectat ulterior în cadrul Notei informative a Procuraturii mun. Chișinău nr.12-6d/04 din 15 decembrie 2004, în Nota informativă a Ministerului Justiției nr.04/3883 din 17 mai 2006, actul comisiei formate de Direcția medicală a MAI nr.17/7-55 din 24 noiembrie 2006, cât și prin Hotărârea Parlamentului nr. 370-XVI din 28 decembrie 2005 privind rezultatele controlului efectuat de Comisia parlamentară specială asupra situației preveniților ținuți în stare de arest în Izolatorul de urmărire penală nr. 13 al Departamentului Instituțiilor Penitenciare ale căror dosare se află pe rol în instanțele judecătorești, inclusiv și prin numeroasele condamnări a Republicii Moldova de CEDO.

Aplicând pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar, se impune necesitatea calculării persoanelor respective a vechimii în muncă cu avantaje: 2 luni vechime în muncă

pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

Astfel, acest Regulament este unicul act care reglementează raporturile respective. O asemenea interpretare a actelor normative indicate supra, este dată și prin Avizul consultativ al CSJ din 29 septembrie 2014 cu privire la modul de aplicare a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994. Este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se: 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

Luând în considerație faptul că la moment reclamantul este angajat în câmpul muncii prin contract, acesta consideră că calcularea/recalcularea vechimii în muncă urmează a fi pusă în sarcina angajatorului.

După depunerea cererii de chemare în judecată și primirea acesteia spre examinare, potrivit noului cadru legal, Casa Națională de Asigurări Sociale calculează, inclusiv, stagiul de cotizare la stabilirea pensiei atât pentru limită de vârstă cât și privilegiat.

La 28 iunie 2019, reclamantul s-a adresat cu o cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale/Casa Teritorială Cantemir cu privire la stabilirea pensiei.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cantemir din 17 iulie 2019, cererea reclamantului cu privire la stabilirea pensiei a fost respinsă din motivul că reclamantul nu are stagiul de cotizare (la data adresării) de 24 de ani.

Potrivit reclamantului, decizia CTAS Cantemir este vădit ilegală, or conform certificatului nr. 68 din 21 martie 2019, eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Departamentul Trupelor de Carabinieri, vechimea reclamantului în muncă la data de 15 martie 2019, constituia 24 ani 07 luni 28 de zile cu înlesniri.

Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cantemir din 17 iulie 2019 reclamantul a contestat-o cu cerere prealabilă în ordinea stabilită de lege.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.C-1809/20 din 07 septembrie 2020, care a fost adusă la cunoștința petiționarului la 22 octombrie 2020, cererea prealabilă a fost respinsă.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 5, 6, 38, 60, 166, 167 din Codul de procedură civilă, dispozițiile pct. 8 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, art. 33 al Legii cu privire la sistemul penitenciar nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996, dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare la data producerii

evenimentelor), art. 203-205 din Codul administrativ, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea înaintată de Certan Viorel, a fost admisă parțial. S-a anulat refuzul Departamentului Trupelor de Carabinieri nr.1/2-C30/17 din 05 iulie 2017 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1809/20 din 07 septembrie 2020 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual favorabil de stabilire a pensiei reclamantului Certan Viorel pentru vechime în muncă conform extrasului din ordin (de zi) nr. 121 din 28 iunie 2019, emis de Departamentul Trupelor de Carabinieri, care confirmă vechimea totală în serviciu, cu înlesniri: 24 ani 11 luni 11 zile. În rest, în partea obligării calculării vechimii în muncă, cu înlesniri (pct.6 al cererii de completare a cerințelor nr. 26926 din 23 noiembrie 2020 - f.d.17-21, vol. II), acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel depuse de Certan Viorel, prin intermediul avocatului Barbacar Anatolie, și Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, în perioada când dosarul se afla în proces de examinare, Inspectoratul General de Carabinieri a eliberat reclamantului certificatul din 10 iulie 2019 (f.d. 212-213, vol. I), prin care a recunoscut și a inclus în calculul vechimii în muncă următoarele perioade, inclusiv cu înlesniri: în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioada 01 octombrie 1995 – 27 august 1997 (cursant al Colegiului de Poliție al MAI al RM, înmatriculat prin ordinul comandantului Colegiului nr. 180 din 29 septembrie 1995 și exmatriculat în legătură cu absolvirea prin ordinul comandantului Colegiului nr.114c din 27 august 1997); 01 septembrie 1997 – 20 octombrie 2004 (angajare prin ordinul MAI nr. 59ef din 07 octombrie 1997 și încetarea serviciului prin ordinul CPR nr.157ef din 28 octombrie 2004) și în perioada 30 noiembrie 2005 – 28 iunie 2019 (angajare prin ordinul DGRU nr.134ef. din 09 decembrie 2005 și încetarea serviciului prin ordinul DTC nr.132ef. din 17 iunie 2019), iar vechimea calendaristică în serviciul în cadrul MAI, la data de 28 iunie 2019, din funcția de șef al serviciului mobilizare și combatante al statului-major și servicii al unității militare 1001 al DTC, constituie 22 ani 07 luni, 13 zile calendaristice (ultimul grad militar deținut fiind de locotenent-colonel, acordat prin ordinul MAI nr.169ef din 22 august 2018).

Totodată, instanța de apel a conchis că, refuzul CNAS nr.C-1809/20 din 07 septembrie 2020 este neîntemeiat, or, reclamantul urmează, potrivit legii, să beneficieze de pensie calculată pentru vechimea în muncă cu avantaje conform certificatului eliberat de Inspectoratul General de Carabinieri din 10 iulie 2019. Or, este evident că reclamantul întrunește condițiile legale pentru a obține o pensie bazată pe vechimea în muncă cu înlesniri, iar autoritatea publică pârâtă nu a invocat argumente serioase care ar justifica refuzul în valorificarea acestui drept, care pentru a fi compatibil cu drepturile fundamentale protejate de lege, refuzul urmând a fi proporțional, adică să fie „prevăzut de lege”, să urmărească unul sau mai multe ”scopuri legitime” și să fie „necesar într-o societate democratică”.

De asemenea, instanța de apel a ajuns la concluzia despre netemeinicia pretențiilor reclamantului, în partea calculării vechimii în muncă cu înlesniri pentru

perioadele nerecunoscute de angajator, întrucât s-a stabilit că în susținerea pretențiilor respective, Certan Viorel nu a prezentat probe suficiente, care ar fi fost concludente și pertinente pretențiilor nominalizate. Proba cu martori pe care s-a bazat partea reclamantă (f.d.66, vol. II), încercând confirmarea faptului că Certan Viorel a activat în serviciul escortă în perioada anilor 2000-2003 și în obligațiile acestuia intra transportarea și escortarea persoanelor arestate și deținute, a fost respinsă de instanța de fond ca neîntemeiată, or, potrivit art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care, potrivit legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Respectiv, faptul că în obligațiunile funcționale ale reclamantului intra transportarea și escortarea persoanelor arestate/deținute, urma a fi demonstrat prin probe scrise - ordinele angajatorului, fișele postului, etc., dar nicidecum prin declarațiile martorilor.

La 13 decembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat prin poșta electronică recursul nemotivat împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. La 23 februarie 2023, a înaintat recursul motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 15 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs intimatului Certan Viorel, Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului General de Carabinieri (f.d. 10, vol. III).

La 22 martie 2023, Inspectoratul General de Carabinieri a depus referință asupra recursului, solicitând respingerea acestuia și menținerea deciziei contestate.

La 28 martie 2023, Inspectoratul General al Poliției a depus referință asupra recursului, prin care a solicitat respingerea recursului.

Intimatul Certan Viorel și Ministerul Afacerilor Interne nu au făcut uz de dreptul lor de a se expune asupra recursului printr-o referință.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia "Procedura contenciosului administrativ" din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile cu privire la temeiurile declarării recursului din Codul administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 decembrie 2022, dispozitivul fiind notificat participanților la proces prin poșta electronică la 14 decembrie 2022 (f.d. 225, vol. II), iar decizia motivată le-a fost comunicată la 03 februarie 2023 (f.d. 226, vol. II).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la 13 decembrie 2022 (f.d. 227-229, vol. II), precum și a motivării recursului la 23 februarie 2023 (f.d. 1-5, vol. III), este în termen.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul de judecată îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului

trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc